

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/91/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123308225
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2024:6123308225.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o. so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, proti žalovanej: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., o zaplatenie 3.636,81 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 2795,04 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 2795,04 eur od 16.3.2023 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietla.

Žalobcovi priznáva proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 45% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Banská Bystrica domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 3636,81 eur, úroku v sume 221,17 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,00 % ročne zo sumy 3636,81 eur od 16.3.2023 do zaplatenia. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca ako veriteľ uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom - spotrebiteľom dňa 11.06.2021 Úverovú zmluvu č. 1106016611 (ďalej len „ÚZ“), ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „ÚZP“). Predmetom ÚZ bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 4000,- eur zo strany žalobcu. Žalovaný sa zaviazal peňažné prostriedky vrátiť v 96 pravidelných mesačných splátkach po 75,31 eur. Žalovaný sa dostal do omeškania s plnením zmluvných povinností, keď úver riadne a včas nesplácal. Napriek opakovaným upozoreniam dlžné splátky nedoplatil, a teda nedošlo k riadnemu a včasnému splácaniu úveru. Na základe tejto skutočnosti žalobca v zmysle Hlavy Obchodných podmienok s názvom Ukončenie zmluvy dňa 28.02.2023 pristúpil k zosplateniu budúcich splátok úveru a vyzval žalovaného k splateniu celého zostatku úveru a dlžných splátok. Žalobca poskytol žalovanému lehotu 15 dní na splnenie povinností, žalovaný v lehote na plnenie dlžnú sumu neuhradil, a preto si žalobca okrem dlžnej sumy uplatňuje v žalobe aj zákonné úroky z omeškania. Pred podaním žaloby vyzval žalobca listom zo 21.03.2023 žalovaného k zaplateniu aktuálne dlžnej sumy s upozorením, že ak v stanovenej lehote dlžnú sumu neuhradí, bude vo veci podaná žaloba, a teda žalovaný bol vyzvaný na úhradu dlhu v posledných troch mesiacoch pred podaním tohto návrhu. Žalovaný ku dňu podania žaloby celkovo uhradil sumu 1204,96 eur. Ako vyplýva z prehľadu splátok a úhrad, žalobca eviduje voči žalovanému dlh vo výške 3857,98 eur, ktorý pozostáva z nasledovných položiek: Istina vo výške 100,87 eur, táto suma prestavuje istinu 17.-20. splátky spolu vo výške 100,87

eur, úrok vo výške 221,17 eur, táto suma predstavuje úrok 17.-20. splátky spolu vo výške 221,17 eur. Zosplatená istina vo výške 3535,94 eur, táto suma predstavuje len istinu splátok po zosplatení za 21.-96. Splátky spolu vo výške 3535,94 eur.

2. O nároku žalobcu Okresný súd Banská Bystrica rozhodol tak, že v rámci upomínacieho konania vydal platobný rozkaz, ktorým zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu v súlade so žalobou.

3. Žalovaná v podanom odpore doručenom súdu 7.8.2023 poukázala na tú skutočnosť, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 1106016611 zo dňa 11.06.2021, obsahuje neprijateľné podmienky. Poukázala na ust. § 53 Občianskeho zákonníka. Zmluva v časti nazvanej Zoznamujeme Vás zvlášť s týmito ustanoveniami úverových podmienok obsahuje ustanovenie: „Ako variabilný symbol pre platbu úveru uvádzajte číslo zmluvy. Ak číslo neuvediete, nie je možné platbu identifikovať a budeme to brať ako nezaplatenie splátky úveru so všetkými dôsledkami.“ Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú priamo v zmluve, týkajúcu sa toho, že ak dlžník neuvedie variabilný symbol pre platbu splátok, žalovaný nebude schopný platbu identifikovať a bude to brať ako nezaplatenie splátky úveru so všetkými dôsledkami, poukázala na rozsudky Okresného súdu Prešov sp. zn. 24(sp/26/2017, sp. zn. 20(sp/91/2020, sp. zn. 7Csp/35/2021, 14(sp/88/2020, 19Csp/69/2020, v ktorých súd určil túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Krajský súd v Prešove rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 24Csp/26/2017 potvrdil rozsudkom sp. zn. 18Co/90/2018. Zmluva o Spotrebiteľskom úvere - revolvingový úver č. 1106016611 zo dňa 11.06.2021 obsahuje v časti Dôsledky nesplácania úveru a rovnako v Úverových podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. platné od 01.10.2020 v Hlave 8 nazvanej Sankcie účtované v dôsledku Vášho omeškania ustanovenia o výške poplatkov a zmluvných pokút, ako aj úroku z omeškania. Pokiaľ ide o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej priamo v zmluve, týkajúcej sa poplatkov za upomienky a zmluvnej pokuty, žalovaná poukázala na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/81/2019 ako aj rozsudok Krajského súdu v Prešove v konaní sp. zn. 13CoCsp/32/2020, keď potvrdil rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 5Csp/116/2018, ktorý určil totožnú zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Obdobne tomu bolo aj v prípade konania vedeného na Krajskom súde v Prešove sp. zn. 19CoCsp/54/2020, keď krajský súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 20Csp/91/2020, ktorý totožnú zmluvnú podmienku určil za neprijateľnú. Poukázala ďalej na Čl. 38 Charty základných práv Európskej únie, Čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako aj z Čl. 6 a Čl. 7 smernice 93/13/EHS, z ktorých možno abstrahovať princíp zvýšenej súdnej ochrany spotrebiteľa. Súdom členských štátov Únie bolo k naplneniu tohto cieľa zverené oprávnenie skúmať povahu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách z úradnej moci. V zmluve je ustanovená ročná úroková sadzba 16,52% a RPMN 17,90 %. Podľa internetovej stránky NBS Úrokové miery podobného úveru v bankách pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 5 rokov (96 splátok) v júni 2021 činil úrok 7,67 % p.a. (nové obchody). Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako dvojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti úroku neplatným právnym úkonom. V čase podpisu zmluvy mala žalovaná príjem, a to minimálnu mzdu. Tieto skutočnosti pri podpise zmluvy uviedla, rovnako aj počet členov domácnosti, manžela a dve maloleté deti. Veriteľovi poskytla všetky vyžiadané informácie. Z pohľadu uvedených skutočností, podľa § 11 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ porušil svoje zákonné povinnosti vyplývajúce z § 7 ods. 1, ods. 2 ods. 28, § 11 ods. 19, ods. 20 a ods. 23 ZoSU, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Podľa názoru žalovanej, veriteľ poskytujúci spotrebiteľský nepostupoval s odbornou starostlivosťou a porušil aj ďalšie zákonné povinnosti ustanovené § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch, ako aj ustanovenia V. hlavy Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho je predmetný spotrebiteľský úver bezúročný a bez poplatkov.

4. Žalobca vo vyjadrení k odporu uviedol k právnemu názoru žalovaného o neplatnosti časti právneho úkonu pre rozpor odplaty (úroku) s dobrými mravmi, že nie je správny s ohľadom na to, že nemá oporu v ustanoveniach právneho poriadku SR. Výška maximálnej odplaty v spotrebiteľských úverových zmluvách bola stanovená právnym predpisom ku dňu 11.06.2021 nasledujúco: ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. ust. § 1 ods. 4 Nariadenia vlády SR 87/1995 Z.z., „Na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná

hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.“ § 1a ods. 1 Nariadenia vlády SR 87/1995 Z.z. k § 53 ods. 6 OZ Ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4. S ohľadom na uvedené, maximálnu výšku odplaty upravuje zákonné ustanovenie konkrétnou číselnou hodnotou ($2 \times 9,17 = 18,34 \%$) a táto hodnota odplaty nebola prekročená zmluvnými dojednaniami v úverovej zmluve (úroková sadzba $16,52 \%$ a RPMN $17,9\%$), a teda čo je v súlade so zákonom musí, byť v súlade s dobrými mravmi. Žalovaný uhradil žalobcovi riadne a včas 16. splátok, a teda v čase poskytnutia úveru bola jeho bonita v poriadku. Žalobca predložil súdu listiny, z ktorých vychádzal pri skúmaní bonity žalovaného: 1. Interný dokument o posúdení bonity, 2. Úverová správa z registrov dlžníkov, 3. Výpis z bankového účtu pre posúdenie príjmov a výdavkov. Žalobca trvá na podanej žalobe v celom rozsahu.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to predžalobnou výzvou z 21.3.2023 a podacím hárkom, Zmluvu o spotrebiteľskom úvere z 11.6.2021, Úverovými podmienkami, Výzvou na zaplatenie dlžnej sumy z 17.1.2023 s podacím hárkom, Výzvou na splatenie úveru z 28.2.2023 s podacím hárkom, Výpisom čerpania splátok a úhrad, Odporom žalovanej z 8.8.2023, Vyjadrením žalobcu z 12.9.2023 s prílohami, a to súhrmnými informáciami o údajoch novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 1. štvrtrok 2021, Posúdením schopnosti klienta splácať spotrebiteľský úver a Úverovou správou, Výpisom z bežného účtu žalovanej, Potvrdením o poberaní rodičovského príspevku z 11.6.2021, Vyjadrením žalobcu z 28.12.2023 s prílohami, a to výzvou z 17.1.2023 a podacím hárkom, výpisom z portálu Slovenskej pošty – sledovanie zásielok, zásielka č. RF698761844SK, výzvou k splateniu celého úveru a podacím hárkom, výpisom z portálu Slovenskej pošty – sledovania zásielky č. RF699121003SK, posúdením schopnosti klienta splácať spotrebiteľský úver a úverovou správou, výpisom z bežného účtu žalovanej, potvrdením o poberaní rodičovského príspevku, písomným podaním žalobcu zo dňa 22.1.2024, Priemernými úrokovými mierami z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny zo stránky Národnej banky Slovenska za rok 2021 a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Medzi žalobcom ako spoločnosťou a žalovanou ako klientom bola dňa 11.6.2021 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere č.1106016611. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru žalovanej vo výške 4000,- eur. Klient bol povinný poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť dohodnuté úroky a poplatky a plniť ďalšie povinnosti dohodnuté v zmluve. Úver bol žalovanej poskytnutý vo výške 4000,- eur pri ročnej úrokovej sadzbe $16,52 \%$ p.a., RPMN predstavovala $17,90 \%$. Žalovaná sa zaviazala úver splatiť v 96 mesačných splátkach po 75,31 eur. Splatnosť mesačnej splátky bola 15. deň v mesiaci. Dátum prvej splátky bol 17.7.2021. Celková čiastka splatná spotrebiteľom bola 7229,76 eur.

7. Podľa hlavy 5 § 1 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia a.s., platných od 1.10.2020, úver musí klient splácať riadne a včas v stanovených mesačných splátkach. Počet, výška a termín splatnosti jednotlivých splátok sú uvedené v zmluve. Jednotlivé splátky sa skladajú z príslušnej časti úverovej istiny a úrokov a úhrady za poistenie (ďalej iba „splátka“), ak nie je v zmluve alebo v týchto úverových podmienkach uvedené inak. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je splátkový kalendár obsahujúci rozpis jednotlivých splátok. Splátkový kalendár bude zaslaný po uzatvorení zmluvy.

8. Z výpisu čerpania splátok a úhrad predloženého spolu so žalobou vyplýva, že žalovaná uhradila k predmetnému úveru sumu 1204,96 eur.

9. Podľa výzvy na zaplatenie dlžnej sumy z 17.1.2023 žalobca žalovanú vyzval na úhradu sumy 261,93 s tým, že ak v lehote 15 dní od doručenia výzvy nebude uvedená suma uhradená, bude žalobca požadovať okamžité jednorazové vrátenie celého úveru. Na poštovú prepravu odovzdal žalobca výzvu adresovanú žalovanej dňa 19.1.2023. Výzva bola doručená dňa 23.1.2023, čo vyplýva z údajov o sledovaní zásielky č. RF698761844SK.

10. Z výzvy k splateniu celého úveru zo dňa 28.2.2023 vyplýva, že žalobca v dôsledku omeškania s úhradou záväzkov, vyplývajúcich z úveru číslo 1106016611 vyzval žalovanú k splateniu celého úveru čerpaného na základe tejto zmluvy. Na poštovú prepravu odovzdal žalobca výzvu adresovanú

žalovanej dňa 1.3.2023. Výzva bola doručená dňa 3.3.2023, čo vyplýva z údajov o sledovaní zásielky č. RF699121003SK .

11. Predžalobnou výzvou na zaplatenie dlhu z 21.3.2023 žalobca žalovanú vyzval na úhradu sumy 3911,97 eur, a to do 7 dní od odoslania výzvy. Výzvu odovzdal žalobca na poštovú prepravu dňa 22.3.2023.

12. Žalobca vo vyjadrení z 28.12.2023 uviedol, že žalovaný celkovo ku dňu 28. 12. 2023 uhradil žalobcovu sumu 1.204,96 eur, teda tak ako je uvedené v žalobe. Žalobca pripája v prílohe podania prehľad úhrad žalovaného. Žalobca uvádza, že žalovanému neboli účtované zmluvné pokuty ani poplatky za poskytnutie úveru. Žalobca platby žalovaného do dňa podania žaloby zarátal nasledovne: sumu 363,19 eur na úhradu istiny, sumu 841,77 eur na úhradu úroku. Žalobca si dojednal so žalovanými ročnú úrokovú sadzbu v hodnote 16,52% p.a. pri výške mesačnej splátky 75,31 eur a pri splatnosti prvej splátky do dňa 17. 07. 2021 a pri úhrade druhej a ďalšej splátky do 15. dňa, teda do 15. 8. 2021 a nasl. pri počte splátok 96. Žalovanému bol dňa 17.06.2021 poskytnutý úver vo výške istiny 4000 eur. Žalovaný si plnil svoje zmluvné povinnosti riadne a včas do dňa 15.11.2022, následne žalobca vyhlásil splatnosť budúcich splátok dňa 28.02.2023. Žalobca ďalej uvádza, že došlo k zosplatneniu budúcich splátok úveru a upriamuje pozornosť na listiny, ktoré sú súčasťou súdneho spisu, a ktoré adresoval žalovanému: Výzva na zaplatenie dlžnej sumy zo dňa 17.01.2023, daná na poštovú prepravu dňa 19.01.2023 pod podacím číslom RF698761844SK, doručené dňa 23.01.2023. Výzva k splateniu celého úveru zo dňa 28.02.2023, daná na poštovú prepravu dňa 1.03.2023 pod podacím číslom RF699121003SK, doručené dňa 3.03.2023. Žalobca poukázal na úvodné ustanovenia úverovej zmluvy, kde sú uvedené požadované informácie, podľa ktorých žalobca posúdil bonitu žalovaného. Žalovaný uhradil žalobcovi sumu 1.204,96 eur, a teda bonita žalovaného v čase poskytnutia úveru bola v poriadku. Žalobca predložil súdu listiny, z ktorých vychádzal pri skúmaní bonity žalovaného: a. Interný dokument o posúdení bonity, b. Úverová správa z registrov dlžníkov, c. Výpis z bankového účtu za účelom preukázania príjmu a výdavkov. d. Potvrdenie o poberaní príspevku. Zmluva obsahuje všetky obsahové náležitosti a RPMN je vypočítaná na základe údajov uvedených v úverovej zmluve a neboli dojednané ďalšie poplatky, ktoré by sa nezarátavali do konečnej čiastky splatnej spotrebiteľom.

13. Z ostatného vyjadrenia žalobcu z 22.1.2024 vyplývalo iba ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní a súhlas s konaním v neprítomnosti žalobcu.

14. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

15. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

16. V zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

17. Podľa § 7 ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľa, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

18. Podľa § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, 17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

19. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

20. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,
- d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie

platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

- m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

21. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c) alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu
- f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,
- g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

22. V zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

23. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

25. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

26. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

27. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

28. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

29. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

30. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

31. Podľa § 879v Občianskeho zákonníka, konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

32. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

33. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

34. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

35. Ako vyplýva z § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

36. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

37. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi žalobcom ako spoločnosťou a žalovanou ako klientom bola dňa 11.6.2021 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru žalovanej vo výške 4000,- eur. Ročná úroková sadzba úveru bola v zmluve uvedená 16,52 %, RPMN 17,90 %, celková čiastka splatná spotrebiteľom 7229,76 eur. Mesačná splátka 75,31 eur, dátum prvej mesačnej splátky 17.7.2021, počet splátok bol 96. Žalovaná uhradila k uvedenej zmluve celkovo sumu 1204,96 eur.

38. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovanej privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovanej ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

39. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

40. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

41. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

42. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nenechá.

43. Súd je toho názoru, že akékoľvek ustanovenie zmluvy, v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zhoršuje postavenie žalovaného ako spotrebiteľa, v prípade, že výlučnou aplikáciou Obchodného zákonníka prakticky vylučuje použitie ust. Občianskeho zákonníka o premlčaní. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľov nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

44. Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

45. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

46. V zmysle § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť, pričom z dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu je zrejmé, že za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Začiatok plynutia premlčacej doby je potrebné stanoviť v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Jednotlivé splátky sa opäť premlčujú samostatne od ich zročnosti až do okamihu, keď dlžník nesplní niektorú zo splátok.

47. Ako je zrejmé zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, splatnosť úveru bola rozvrhnutá na 96 mesiacov. Prvá splátka bola splatná dňa 17.7.2021. Žaloba bola podaná na súde dňa 28.4.2023. Žiadna zo splátok úveru tak nebola premlčaná.

48. V zmysle zmluvy bol spotrebiteľský úver žalovanému poskytnutý pri ročnej úrokovej sadzbe 16,52 %.

49. Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

50. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004).

51. Neprimeranou, a teda odporujúcou dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov dojednaná v zmysle ustanovenia § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe ich dojednania, a to stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek.

52. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 5 rokov (96 mesačných splátok) v júni 2021 činil úrok 7,67 % p.a. (nové obchody). Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako dvojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

53. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

54. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

55. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. § 39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti úroku neplatným právnym úkonom.

56. „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstate trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013.

57. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

58. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014.

59. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. V danom prípade ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi predstavuje 215,38 % z ročnej miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami, takže o 115,38 % prevyšuje miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

60. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že priemerná úroková sadzba v roku 2021 pri úveroch so splatnosťou nad 5 rokov bola vo výške 7,43 %, so splatnosťou do 1 roka 5,79%. so splatnosťou od 1 do 5 rokov bola dokonca iba 2,83% (v posudzovanej zmluve bola dohodnutá takmer 6 násobne vyššia úroková sadzba). Najvyššia úroková miera vôbec bola v máji 2021 pri úveroch nad 5 rokov, a to v sadzbe 7,77%. Úroková sadzba dohodnutá v zmluve prevyšuje aj všetky priemerné úrokové miery minimálne dvojnásobne.

61. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§ 41 Občianskeho zákonníka). Súd tak zamietol nárok žalobcu na úroky z úveru uplatnené žalobou a úhrady žalovaného vykonané na uvedený nárok započítal na istinu úveru.

62. Súd sa pri výbere ustálenej rozhodovacej praxe priklonil k tej, ktorá uprednostňuje výklad sledujúci záujem spotrebiteľa, teda výklad pre spotrebiteľa jednoznačne výhodnejší, nakoľko princíp ochrany práv spotrebiteľa patrí podľa ustálenej praxe medzi jeden z najdôležitejších princípov právneho poriadku. V súvislosti s významnosťou tohto princípu súd poukazuje na názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 1/2012, podľa ktorého „princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.“

63. Pokiaľ žalobca namietá, že nemožno zohľadňovať len výšku úrokov, ale iba celkovú výšku odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka súd uvádza, že predmetné ustanovenie nevylučuje posúdenie súladu výšky úrokovej sadzby (a prípadne ďalších zložiek odplaty) s dobrými mravmi, ale predstavuje osobitný regulačný mechanizmus, ktorý sa v žiadnom prípade nevylučuje s uplatnením korektívu dobrých mravov. Inými slovami aj zmluva uzavretá s odplatou neprekračujúcou limit vyplývajúci z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka môže byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko skúmanie rozporu s dobrými mravmi nie je obmedzené iba na matematické porovnanie odplaty s určitou zákonnou maximálnou hranicou, ale zohľadňuje aj individuálne okolnosti uzavretia posudzovanej zmluvy, postavenie a pomery zmluvných strán a prípadne ďalšie okolnosti. (v súvislosti s uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co 404/2017 zo dňa 31. mája 2018 a zároveň v obdobnej veci žalobcu rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 9CoCsp/22/2020 z 22. 10. 2020).

64. Rovnaké závery vyplývajú tiež z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/46/2022 z 30. 03. 2023, podľa ktorého „pokiaľ ide o ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, toto ustanovenie nevylučuje posúdenie súladu výšky úrokovej sadzby a prípadne ďalších zložiek odplaty s dobrými mravmi, nakoľko predstavuje osobitný regulačný mechanizmus, ktorý sa v žiadnom prípade nevylučuje s uplatnením korektívu dobrých mravov. Inými slovami aj zmluva uzavretá s odplatou neprekračujúcou limit vyplývajúci z ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, môže byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko skúmanie rozporu s dobrými mravmi nie je obmedzené iba na matematické porovnanie odplaty s určitou zákonnou maximálnou hranicou, ale zohľadňuje aj individuálne okolnosti uzavretia posudzovanej zmluvy, postavenie a pomery zmluvných strán, prípadne ďalšie okolnosti.“

65. Súd poukazuje na dôvodovú správu k nariadeniu vlády SR č. 141/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Touto novelou sa vykonáva § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka ustanovením najvyššej prípustnej výšky odplaty, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať pri poskytnutí peňažných prostriedkov, pričom i Vláda SR predpokladala že samotné stanovenie tejto najvyššej prípustnej odplaty nevylučuje uplatnenie korektívu dobrých mravov. Podľa textu dôvodov správy: „V súvislosti s RPMN je potrebné ešte uviesť, že v niektorých súdnych rozhodnutiach už odplata požadovaná na úrovni 23 % a viac je posudzovaná ako v rozpore s dobrými mravmi a teda v kontexte s vyššie načrtnutou tabuľkou RPMN celkové náklady by pri verifikácii dobrých mravov nemali prekročiť 30 - 35 %, pričom plnenie dosahujúce 40 - 50 % by bolo možné označiť pri splnení ďalších znakov za úžerné. V uvedenom kontexte bude vždy aplikovateľná aj skutková podstata úžery pri zachovaní správneho právneho posúdenia hrubého nepomeru protiplnenia a jej ostatných znakov - v danom kontexte bude, aby súdy pri zachovaní vzťahu subsidiarity § 39 Občianskeho zákonníka správne vyhodnotili aj aplikačný rozmer § 39a Občianskeho zákonníka, ktorý predstavuje iba jeden z dôvodov neplatnosti právneho úkonu. Uvedeným dlhodobou judikovaným pravidlám sa musí regulatívnym spôsobom prispôbiť aj trh požičiavania peňažných prostriedkov spotrebiteľom,

keďže výhodnosť tohto prispôsobenia je práve v dosiahnutí právnej istoty v otázke platného dojednania spotrebiteľskej zmluvy.“

66. Pokiaľ ide o konfrontáciu ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, týkajúceho sa odplaty v spotrebiteľskej zmluve, ktorá odplata nesmie prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať a ust. § 39 Občianskeho zákonníka, súd poukazuje na ustálenú judikatúru a v tejto súvislosti súd poukazuje v súvislosti s neprimeraným úrokom z úveru aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/114/2018 zo dňa 27. 08. 2019: „Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Úroková sadzba uvedená v zmluve - 28,68 % ročne odporuje dobrým mravom, a preto je dojednanie o úrokovej sadzbe nutné považovať za absolútne neplatné (§ 3, § 39 Občianskeho zákonníka), čo znamená, že veriteľ nemá nárok na úroky z úveru. Nariadenie vlády č. 238/2008 Z.z. a ani žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet RPMN, no nie sú vyňaté z posudzovania dodržania imperatívu dobrých mravov zo strany súdu. Sadzba úrokov 28,68 % ročne nemá opodstatnenie v demokratickej spoločnosti, nemožno ju označiť inak ako úžernú a odporujúcu dobrým mravom.“

67. Vo vyššie citovanom prípade odvolací súd považoval za odporujúci dobrým mravom úrok vo výške 28,68 % ročne, avšak pri zistení priemernej ročnej úrokovej miery úrokov poskytovaných v období uzavretia zmluvy bankami vo výške 14,56 %.

68. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že je bez akýchkoľvek pochybností, že odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi netvorí len úrok, ale aj poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Osobitný význam úrokov ako jednej zo zložiek odplaty sa prejavuje v tom, že zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vyžadoval uvádzať i úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Je preto potrebné bez akýchkoľvek pochybností pripustiť, aby táto zložka odplaty, teda úrok, podlieha súdnemu prieskumu so zameraním na zistenie, či je v súlade s dobrými mravmi alebo nie. V súvislosti s uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 8CoCsp/31/2022 z 27. 10. 2022. Akékoľvek poskytnuté plnenia spotrebiteľa súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere požadované alebo vybrané veriteľom alebo treťou osobou sa považujú za plnenia spotrebiteľa veriteľovi a za súčasť odplaty (porovnaj § 9 ods. 14 zákona o spotrebiteľských úveroch).

69. Pokiaľ by dodávateľ v rámci odplaty za úver požadoval aj ďalšie poplatky a náhradu rôznych nákladov, súd v prvom rade posúdi ich dôvodnosť (aj napríklad v súvislosti s tzv. teóriou skutočného plnenia v spotrebiteľských zmluvách, kedy je súd povinný skúmať, či zmluvná podmienka neobsahuje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa, pozri napríklad rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci sp.zn. 18Co/109/2011) a až následne by porovnal, či celková odplata nie je v rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka.

70. S námietkami dodávateľa týkajúcimi sa odplaty podľa ust. § 53 ods. 6 občianskeho zákonníka sa vysporiadal Krajský súd v Prešove napríklad v rozsudku sp.zn. 3Co/83/2017 z 07.11.2017: „Odvolací súd zároveň poukazuje aj na tú skutočnosť, že ročný úrok za poskytnutie úveru dosahujúci úroveň 28 % podstatne prevyšuje úroky obvykle požadované na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, čo je v priamom rozpore so zákonom, ako i dobrými mravmi.“

71. Prijaté znenie ust. § 53 ods. 6 Obč. zák. bolo odôvodnené tým, že ide o upresnenie údajovej bázy ukazovateľa, z ktorého sa vychádza pri poskytovaní primeranosti odplaty za spotrebiteľský úver. Túto údajovú bázu, pokiaľ ide o výšku odplaty lehoty splatnosti spôsob zabezpečenia objem poskytnutých úverov na finančnom trhu poskytujú hlásenia zverejňované štvrťročne Ministerstvom financií SR na základe hlásených subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery. Takýmto spôsobom bolo referenčné kritérium, podľa ktorého sa mohla posudzovať primeranosť zo sektoru bánk prenesená na sektor finančného trhu ako taký, teda na všetky spoločnosti poskytujúce peňažné prostriedky spotrebiteľom, a

to pri absencii akýchkoľvek pravidiel odplaty a jej stropu. To neznamená, že by súd aj v takom prípade nemal možnosť posudzovať aj takýto úverový vzťah, ktorý sa dotýka uvedených úrokov v zmysle § 39 Obč. zák. v spojení s § 3 Občianskeho zákonníka. V danej veci preto bolo možné na základe ustálenej judikatúry pristúpiť k posudzovaniu odplaty založenej na referenčnej báze odplaty požadovanej bankami u spotrebných úverov v obdobných prípadoch (porovnaj napr. rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č.k. 2CoCsp/2/2020 z 20. 08. 2020).

72. Obdobne sa s otázkou rozporu úroku s dobrými mravmi vysporiadal Krajský súd v Prešove napríklad v týchto rozhodnutiach:

73. „Aplikáciu § 3 OZ nevyklučuje ani ust. § 53 ods. 6 OZ, kedy za obvyklé, primerané a neúžernícke úroky nie je možné vychádzať z údajov subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery, ktoré úvery poskytujú za neprimerané odplaty a úroky rozporné s dobrými mravmi.“ (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 10Co/48/2018 z 31. 01. 2019)

74. „Výška priemerných úrokových mier poskytovaných pre nové spotrebiteľské úvery predstavovala v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere výšku 8,76 %, teda prekročenie tejto úrokovej miery poskytnutej navyše pri úvere so splatnosťou 10 rokov, o viac ako 100 %, nemožno považovať za iné, než úžerné, a to najmä za situácie, keď jej poskytol pôžičku bez náležitého posúdenia jej bonity.“ (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 22CoCsp/41/2020 z 26. 11. 2020)

75. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. S neprimeranými úrokmi vo výške 17,70 % ročne pri prípustnej celkovej výške odplaty podľa podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka sa vysporiadal vo svojom rozhodnutí aj Krajský súd v Prešove vo veci sp.zn. 7CoCsp/54/2020 z 24. 06. 2021: „Osobitný význam úrokov ako jednej zo zložiek odplaty sa prejavuje v tom, že zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vyžadoval v ust. § 9 ods. 2 písm. i) uvádzať i úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Je preto potrebné bez akýchkoľvek pochybností pripustiť, aby táto zložka odplaty, teda úrok, podliehal súdnemu prieskumu so zameraním na zistenie, či je v súlade s dobrými mravmi alebo nie.“ ... „Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Dohodnutá úroková sadzba 19,90 % oproti priemernej úrokovej miere bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam október 2016 pri úveroch nad 5 rokov vo výške 8,83 % ročne o viac ako dvojnásobok prevyšuje tento priemer, čo rozhodne nemožno považovať za primerané a teda zodpovedajúce dobrým mravom. Záver o neplatnosti dojednaní o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi má preto oporu vo vykonanom dokazovaní (§ 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka).“

76. V obdobnej veci iného dodávateľa Krajský súd v Prešove v rozsudku sp.zn. 22CoCsp/15/2023 z 22. 08. 2023 konštatoval, že súd prvej inštancie „správne prihliadol na súlad zmluvnej dohody o úrokoch s § 39 Občianskeho zákonníka, že sa nesmie priečiť dobrým mravom, čo v tomto prípade nebolo dodržané. Zmluvne dohodnutý úrok (18,10 %) viac ako dvojnásobne prevyšoval priemernú úrokovú sadzbu poskytovanú bankami v období uzavretia úverovej zmluvy (6,84 %), v dôsledku čoho úverová zmluva bola neplatná v časti odplaty. Žalobcovi tak vznikol nárok iba na vrátenie nesplatených častí istiny bez úrokov...“

77. S ohľadom na novšiu judikatúru súd žalobcovi nárok na úrok z úveru pre jeho rozpor s dobrými mravmi (§ 39 a § 41 Občianskeho zákonníka) nepriznal, ako je uvedené vyššie.

78. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

79. Je potrebné navyše zdôrazniť, že odplata za poskytnutie úveru musí byť úmerná okrem iného aj bonite klienta, pričom vzhľadom na nároky, ktoré na dodávateľa kladie újinné právo a s poukazom na

ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovanej náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

80. Súd v konaní zistil, že žalobca skúmal bonitu žalovanej predtým ako s ním vstúpila do zmluvného vzťahu, t.j. jeho schopnosť úver v budúcnosti splácať, avšak je potrebné uviesť, že toto skúmanie sa na základe predložených listinných dôkazov javí ako čiste formálne.

81. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa, nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú, napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006 Z. z. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018). Overovanie bonity žalovaného iba na podklade informácií poskytnutých žalovaným v žiadosti o poskytnutie úveru a z reportu zo Sociálnej poisťovne a prostredníctvom Spoločného registra bankových informácií, nemožno považovať za posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úver s odbornou starostlivosťou (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoCsp/20/2020 z 23.09.2020).

82. Postup žalobcu pri skúmaní bonity spotrebiteľa preukázaný v konaní sa javí iba formálny a nezodpovedajúci odbornej starostlivosti. S odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (bez zistenej výšky či samotnej existencie pravidelného mesačného príjmu žalovaného a jeho výdavkov) a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

83. Pre účely skúmania bonity spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou nepostačuje, ak dodávateľ vychádza iba z tvrdení spotrebiteľa bez toho, aby žiadal aj preukázanie tvrdených skutočností príslušnými listinami.

84. Žalobca uvádza a aj predložil v súvislosti so skúmaním bonity žalovanej interný dokument, z ktorého je zrejmé, že rátať s jednou vyživovacou povinnosťou u žalovanej, predložil tiež úverovú správu z registra dlžníkov a výpis z bankového účtu žalovanej za obdobie február až máj 2021. Na začiatku ako aj na konci mesiaca pritom v uvedenom období vždy predstavoval zostatok na účte zápornú hodnotu. Predložil tiež potvrdenie o poberaní rodičovského príspevku žalovanou v sume 378,10 eur. Žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 4000,- eur pri zistení, že jej príjmom je iba rodičovský príspevok a zistení, že stav na jej bežnom účte je nepretržite so záporným zostatkom bez overenia jej skutočných výdavkov. Žalovaná pritom mala dve vyživovacie povinnosti, pričom v žiadosti je uvedená iba jedna, nie sú žiadne doklady o zisťovaní nákladov na živobytie, napriek tomu, že žalovaná uviedla, že býva vo vlastnej nehnuteľnosti. Zároveň nie je zrejmé, akým spôsobom bolo zohľadnené zistené úverové zaťaženie žalovanej. Žalobca žalovanej poskytol úver so splátkou 75,31 eur mesačne rozvrhnutý na 96 mesiacov, napriek preukázanému jedinému príjmu rodičovskému príspevku, ktorý má časovo obmedzený charakter, do troch rokov veku dieťaťa, pričom v čase poskytnutia úveru (6/2021) už žalovaná poberala príspevok tretí rok. Žalobca vôbec nemal reálnu predstavu o majetkovej situácii žalovanej.

85. Závažnejším nedostatkom pri skúmaní bonity žalovanej však je, že nedošlo ku skutočnému overeniu výdavkov na strane žalovanej. Z predložených výpisov z bežného účtu je zrejme, že ku koncu mesiaca žalovanej na účte zostal vždy iba záporný zostatok, a to vo februári 2021 v sume – 59,29 eur, v marci 2021 v sume -38,10 eur, v apríli 2021 v sume -41,70 eur, v máji 2021 v sume – 36,35 eur. Žalobca napriek takýmto výdavkom vyplývajúcim z bežného účtu, neskúmal skutočné výdavky na strane žalovanej. Nie je jasné aké výdavky na živobytie mala žalovaná, aké náklady mala na bývanie. Uvedené skutočnosti žalobca neskúmal napriek tomu, že žalovaná v žiadosti uviedla, že má vlastný dom/byt a jednu vyživovaciu povinnosť. V žiadosti žalovaná neuvádza žiadne mesačné výdaje na domácnosť, čo je vzhľadom na uvádzané vlastníctvo nehnuteľností a vyživovaciu povinnosť (v skutočnosti dve vyživovacie povinnosti) vysoko nepravdepodobné. Za vyššie uvedených zistení ohľadne záporných zostatkov na bežnom účte žalovanej, ak by žalobca konal vyžadovanou odbornou starostlivosťou, nemohol by sa uspokojiť s takýmito tvrdeniami žalovanej. Napriek indiciám zvýšeného výdavkového zaťaženia žalovanej plynúcim z výpisov z bežného účtu, žalobca tieto skutočnosti ponechal bez povšimnutia a v rozpore s odbornou starostlivosťou akceptoval iba údaje uvádzané žalovanou, ktoré zrejme nekorešpondovali s objektívnou skutočnosťou.

86. Navyiac pokiaľ ide o skúmanie úverového zaťaženia žalovanej, evidovaný bol jeden existujúci kontokorentný úver, čo pri jej príjme (378,10 eur mesačne), bolo tiež nie nepodstatnou skutočnosťou.

87. Všetky tieto skutočnosti v ich súhrne mali viesť žalobcu k podrobnejšiemu skúmaniu bonity žalovanej, najmä vo vzťahu k jej výdavkom. Žalobca v rozpore s odbornou starostlivosťou naopak vychádzal pri výpočte splátky

88. V danom prípade nebolo preukázané, aby žalobca mal k dispozícii doklady o výdavkoch žalovanej, najmä nákladoch na bývanie, doklady SIPO, pri uzatváraní zmluvy. Súd nemá za preukázané, že by mal žalobca v čase poskytnutia úveru vedomosť o majetkových pomeroch žalovanej, teda kde táto bývala, aké výdavky spojené s ubytovaním uhrádzala a taktiež nepreukázal ani iné doklady, resp. zistenia o jeho výdavkoch predstavujúcich uspokojovanie základných životných potrieb. Bez toho, aby žalobca preukázal, že skúmal aj výdavky na strane žalovanej, nemohol mať reálny obraz o majetkovej situácii spotrebiteľa potrebnej pre posúdenie schopnosti splácať poskytnutý úver (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.14CoCsp/3/2021 z 14. 10. 2021).

89. Žalobca vôbec neskúmal skutočné výdavky žalovanej, a to predložením prislúchajúcich listín. Vychádzal zrejme iba z tvrdení žalovanej, a to aj pokiaľ ide o rozsah jej vyživovacej povinnosti. Žalobca vychádzal pri posúdení schopnosti splácať úver zo skutočnosti, že žalovaná má iba jednu vyživovaciu povinnosť. V skutočnosti mala žalovaná v čase uzatvárania zmluvy vyživovaciu povinnosť k dvom maloletým deťom vo veku 8 rokov a 2 roky. Pri skutočnom skúmaní výdavkov na strane žalovanej pri uzatváraní zmluvy, by uvedené skutočnosti nemohli ujsť pozornosti žalobcu.

90. Súd má za to, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno čo sa týka skúmania pravidelných výdavkov žalovanej pred samotným uzavretím uvedenej úverovej zmluvy. Nahliadnutie do databáz úverových registrov a databáz bánk za účelom skúmania výdavkov žalovanej súd nepovažuje za dostatočné. Výpisy z týchto databáz nepodávajú kompletný obraz o výdavkoch žiadateľa – žalovanej, nakoľko výdavkami klienta sú aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ žalobca nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či spotrebiteľ je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/18/2022 z 28.06.2022 obdobne tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18CoCsp/15/2022 z 24. 11. 2022).

91. Bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovanej, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovanej splácať dlh zo zmluvy. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz bánk nie je dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať o súkromné pôžičky. Tieto databázy nemôžu dať obraz ani o výdavkoch klienta. Pri overovaní bonity žalovanej nemal žalobca k dispozícii údaje o výdavkoch žalovanej, čo vedie k záveru, že pri posudzovaní žiadosti žalovanej o úver mal k dispozícii všetky relevantné údaje. Z dikcie zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove

sp.zn.18Co/144/2019 z 27. 05. 2020 v súvislosti s posudzovaní bonity žalovaného v obdobnej veci žalobcu.)

92. Uvedené je možné považovať iba za formálne overenie bonity žalovanej, nie však skutočné overenie bonity s odbornou starostlivosťou, ako to vyžaduje § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

93. Povinnosť súdu ex officio zisťovať, či došlo k skúmaniu bonity spotrebiteľa vyplýva z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/18, podľa ktorého článku 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex officio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

94. Podľa Rozsudku Súdneho dvora (šiesta komora) z 10. júna 2021 C 303/20, Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg) SA proti KM, za účasti:Prokuratura Okręgowa w Kielcach. Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že preskúmanie účinnej, primeranej a odrádzajúcej povahy sankcií ustanovených v tomto článku za porušenie najmä povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa uloženej v článku 8 tejto smernice sa musí vykonať tak, že sa v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ zohľadní nielen ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bolo prijaté osobitne na účely prebratia uvedenej smernice, ale takisto všetky iné ustanovenia tohto práva, pričom sa musia vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a ciele tejto smernice tak, aby uvedené sankcie splnili požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice.

95. Pri súčasnom poskytnutí úveru s úrokom odporujúcom dobrým mravom a za situácie, keď bol poskytnutý spotrebiteľovi úver bez náležitého posúdenia jeho bonity, nemožno žalobcovi priznať okrem istiny iný nárok z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

96. Ďalej je však potrebné uviesť, že predmetný úver je bezúročný aj z dôvodu absencie obligatórnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch. Pokiaľ totiž ide o ročnú percentuálnu mieru nákladov, táto je definovaná v ust. § 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Ročnou percentuálnou mierou nákladov sú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19. Ak zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vo svojich ustanoveniach priamo považuje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom za jeden zo základných predpokladov pre výpočet RPMN, je nepochybné, že takýto predpoklad musel byť priamo uvedený v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a to pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s ust. § 9 ods. 2 písm. h) o spotrebiteľských úveroch. V uzatvorenej zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je obsiahnutý údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Za takejto situácie žalovaného ako spotrebiteľa nemožno považovať za takého, ktorý pri uzavretí zmluvy poznal všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy a v dôsledku toho za takého, ktorý poznal všetky okolnosti, ktoré mohli mať vplyv na rozsah jeho záväzku. V súvislosti s vyššie uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16CoCsp/13/2022 z 27. 03. 2023, ktorý vyššie uvedený nedostatok v obdobnej veci žalobcu považoval za dôvod bezúročnosti spotrebiteľského úveru.

97. Keďže žalobca má v danom prípade na základe predmetnej úverovej zmluvy nárok iba na istinu úveru bez úroku z dôvodov uvedených vyššie (spotrebiteľský úver je bez úrokov a bez poplatkov, rozpor úroku s dobrými mravmi), žalovanú tak súd zaviazal na úhradu nesplatennej istiny úveru v sume 2795,04

eur, predstavujúcej rozdiel medzi poskytnutým úverom vo výške 4000,- eur a úhradami žalovanej vo výške 1204,96 eur a vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcu zamietol.

98. Všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručeníu je, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť. Pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručeníu najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t.j. akonáhle sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2011, sp. zn. 5 Cdo 129/2010).

99. Slovné spojenie „dostane do sféry jeho dispozície“ nemožno vykladať v zmysle procesných predpisov. Je ním treba rozumieť konkrétnu možnosť neprítomnej osoby oboznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória a súdna prax za takú možnosť považuje nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale aj tie prípady, keď doručením listu alebo telegramu obsahujúceho prejav vôle do bytu adresáta či do jeho poštovej schránky, príp. i vrhodením oznámenia o uložení takej zásielky do poštovej schránky adresát úkonu nadobudol objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne oboznámil s obsahom právneho úkonu. Stačí, ak mal objektívne príležitosť tak urobiť.

100. Jednostranný písomný prejav vôle je účinný voči adresátovi v okamihu, resp. dňom ocitnutia sa v jeho dispozičnej sfére a možnosťou adresáta oboznámiť sa s jeho obsahom (napr. vloženíu do poštovej schránky v mieste bydliska adresáta, ak sa tam zdržiava). Nie je prípadne rozhodné, že sa adresát nedozvedel v tento deň o obsahu právneho úkonu (Uz NS ČR z 26. 4. 2007, sp. zn. 28 Cdo 1334/2006).

101. Jednotlivé výzvy zo strany žalobcu zo dňa 17.1.2023 ako aj dňa 28.2.2023 boli žalovanej žalobcom odosielané na adresu, ktorú uviedla už pri uzatváraní samotnej zmluvy (ako kontaktná adresa ako aj adresa trvalého pobytu), pričom doručenie týchto listín do jej dispozičnej sféry žalovaná nerozporevala. Odoslanie predmetných listín žalobca preukázal poštovými podaciami hárkami a zo žiadnych skutočností na strane žalovanej nevplynulo, že by sa predmetné listiny nemali dostať do jej dispozičnej sféry.

102. Žalobca dňa 17.1.2023 vyzval žalovanú na zaplatenie dlžných splatných splátok a zaslal výzvu s upozornením na možné zosplatnenie celého úveru. Na pošte bola podaná výzva dňa 19.1.2023 a doručená 23.1.2023. Výzva sa tak dostala do dispozičnej sféry žalovanej. Žalobca následne dňa 28.2.2023 zosplatnil celý úver, pričom zaslal Oznámenie o zosplatnení žalovanej na základe preukázaného podacieho hárku dňa 1.3.2023, čím sa prejav jednostranného právneho úkonu - zosplatnenie úveru dostal do dispozičnej sféry žalovanej najneskôr doručením dňa 3.3.2023, ktoré skutočnosti žalovaná nerozporevala ani nenamietala. Súd mal za to, že boli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

103. Súd tak vychádzal z predpokladu, že zásielka sa najneskôr 3.3.2023 nachádzala v dispozičnej sfére žalovanej. Dňa 16.3.2023, od ktorého požaduje žalobca úrok z omeškania, tak už bola žalovaná v omeškaní s plnením celého dlhu.

104. Žalovaná sa s plnením svojho peňažného záväzku dostala do omeškania, zaviazal ju súd aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy v žalobcom požadovanej výške 8,00% ročne, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády zo sumy priznanej istiny úveru.

105. Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, výšku úroku súd priznal s poukazom na ust. § 517, ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/95 Z.z. Dňa 16.3.2023 bola základná úroková sadzba európskej centrálnej banky vo výške 3 % p.a. a úroky z omeškania tak predstavujú 8 % ročne.

106. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

107. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

108. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

109. Z pôvodne uplatnenej sumy 3857,98 eur (istina v sume 3636,81 eur a úrok v sume 221,17 eur) s ďalším nevyčísleným príslušenstvom, súd vyhovel žalobe žalobcu v časti o zaplatenie sumy 2795,04 eur s príslušenstvom a vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol. Žalobcov úspech tak predstavoval 72,45 % (2795,04 eur x 100: 3859,98 eur=72,45%) a neúspech 27,55 %. Úspešnejšiemu žalobcovi tak po odrátaní neúspechu od jej úspechu vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 45 % (72,45 – 27,55 = 44,90), pričom uvedenú náhradu mu súd proti žalovanej aj priznal.

110. Nie je dôvod započítavať nevyčíslené príslušenstvo pohľadávky viažuce sa na úspešne priznanú istinu žalobcovi ako neúspech v otázke náhrady trov konania. V súvislosti s vyššie uvedeným názorom súd poukazuje na aktuálnu judikatúru Krajského súdu v Prešove, napríklad na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Co/3/2019 zo dňa 26. 02. 2019, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/141/2018 zo 4.4.2019. V súvislosti s vyššie uvedeným spôsobom určenia úspechu strán sporu, súd poukazuje na názor vyjadrený v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 27Co/136/2017 zo dňa 31. 10. 2017, ktoré rozhodnutie zohľadňuje uznesenie NS SR sp.zn.6Obo/243/2007 z 27.11.2008.

111. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.